

,

4.జయ శంకర్

1.జయశంకర్ బాల్యం -విద్యాభ్యాసం గురించి రాయండి.

జ. తెలంగాణను స్వాసించిన మహాపాద్యాయుడు జయశంకర్ వరంగల్ జిల్లా ఆత్మకూరు మండలం అక్కంపేట గ్రామం. లక్ష్మీకాంతారావు మహాలక్ష్మీ దంపతులకు 1934 ఆగష్టు 6న జన్మించారు.

ఆరోజుల్లో ఉర్దూ మీడియం పాఠశాలలు మాత్రమే ఉండేవి ఆ రోజుల్లో జయశంకర్ హన్మకొండలోని మర్కజీ ప్రాథమిక విద్య నేర్చుకున్నారు. హన్మకొండ న్యూ హైస్కూల్ లో మాధ్యమికం వరకు ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాలలో హెచ్.ఎస్.సి వరకు చదువుకున్నారు.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో బి.ఎ. పూర్తి చేశారు. బెనారస్ విశ్వవిద్యాలయం అలీగడ్ విశ్వవిద్యాలయాల నుండి పి.జి పూర్తి చేశారు. అప్పట్లో వరంగల్ డిగ్రీ కళాశాల లేదు. డిగ్రీ చదవాలంటే హైదరాబాదుకు వెళ్ళాలి లెక్చరర్స్ ప్రోద్బలంతో డిగ్రీ కాలేజీ కావాలని విద్యార్థులు ఉద్యమించారు అందులో మొదటి వరుసలో జయశంకర్ ఉన్నారు.

ఊరేగింపులో జయశంకర్ నినాదాలిస్తున్నాడు. వరంగల్ కు డిగ్రీ కాలేజీ కావాలే అని అనాల్సిందిబోయి యూనివర్సిటీ కావాలని నినాదం ఇచ్చాడు అందరూ నవ్వారు. జయశంకరును ఇష్టపడే ఒక లెక్చరర్ “ఏ పొట్టా పాగల్ హోగయా క్యా” అని అన్నాడు. ఈ సంఘటన తరువాత పదేండ్లకు డిగ్రీ కాలేజీ ముప్పయి ఏండ్లకు యూనివర్సిటీ వచ్చింది. ఆ పిచ్చి పిల్లగాడే తరువాత యూనివర్సిటీకి వైస్ ఛాన్స్ లర్ అయ్యాడు.

## 2. జయశంకర్ వ్యక్తిత్వం గురించి రాయండి?

జ. జయశంకర్ తెలంగాణకు చిరునామా. తెలంగాణకు మార్గదర్శి. జయశంకర్ జీవితాంతం ఉద్యమాలలో తిరిగారు. వివాహం కూడా చేసుకోలేదు. ఉద్యోగరిత్యా సంపాదించినదంతా ఉద్యమాల కోసం ఖర్చుపెట్టాడు. తన ఉమ్మడి కుటుంబానికి చేదోడువాదోడుగా ఉన్నాడు. ఉమ్మడి కుటుంబంలోని వారందరూ పెరిగి పెద్దవారయ్యారు. జయశంకర్ ఒంటరిగా మిగిలిపోయారు. జయశంకర్ తనకు సాయంగా ఉండటానికి తల్లిదండ్రులు లేని అనాథను చేరదీశారు. అతడిని చదివించి పెళ్లిచేశారు. వారికో కూతురు పుట్టింది. వారితో కలిసి జయశంకర్ చివరి దశలో గడిపారు. తనకు తల్లిదండ్రులు ఇచ్చిన పాత ఇంటిని అమ్మి వరంగల్ లో ఒక ఫ్లాట్ తీసుకున్నారు. అదే జయశంకర్ ఆస్తి.

ఉదాత్తమైన వ్యక్తిత్వం మృదు భాషను ఉద్యమస్ఫూర్తి చెరగని స్థిత ప్రజ్ఞత కలిస్తే జయశంకర్. తెలంగాణ వారందరూ జయశంకర్ సార్ అని ప్రేమగా పిలిపించుకున్నారు. జయశంకర్ ఉద్యమ పితామహులుగా తెలంగాణ జాతిపితగా పేరు పొందారు. ఈయనకు కార్యకర్తకు కావల్సిన కార్యదక్షత ఉంది. కె.సి.ఆర్. వంటి నాయకులకు ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఈయన అందించారు. జయశంకర్ సారు శనివారం భోజనం చేసేవారుకాదు. ఈయన జీవితంలో రెండు విషయాలలో రాజీపడలేదు.

1. మొదటిది శనివారం పస్తులుండటం.

2. రెండు తెలంగాణ అంశం మాట్లాడకుండా ఉండలేక పోవడం.

తెలంగాణ రాకముందే జయశంకర్ అస్తమించారు. జయశంకర్ జీవితాంతం ఒకే మార్గంలో నడిచారు. ఒకే మాటపై నిలబడ్డారు. అందరినీ తనమార్గంలో నడిపించారు.

3. జయశంకర్ ఉద్యోగ జీవితం గురించి రాయండి.

జ. జయశంకర్ 1960లో ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోకి అడుగుపెట్టాడు. దానితో జయశంకర్ ఉద్యోగ జీవితం మొదలయ్యింది. తర్వాత హన్మకొండలో ఉపాధ్యాయుడిగా నియమింపబడ్డారు. అక్కడి నుండి లెక్చరర్ గా ఆదిలాబాద్ కు వెళ్ళాడు. 1975 -1979 వరకు సి.కె.యం కళాశాల ప్రెసిపాల్ గా బోర్డు మెంబరుగా జయశంకర్ సేవలందించారు.

1982-1991 వరకు సీపెల్ రెజిస్ట్రారుగా పంచేశాడు. ఈయన 1991-94 వరకు కాకతీయ యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్స్ లర్ గా పనిచేశాడు. ఇవేమి కాకుండా వివిధ ప్రభుత్వ హోదాల్లో సంఘాల పదవుల్లో పనిచేసి తనదైన ముద్ర వేశాడు.

జయశంకర్ ఎన్నో పదవుల్లో పనిచేశాడు తనకు వైస్ ఛాన్స్ లర్ గా చేసిన పనిలో తృప్తికంటే సి.కె.యం కళాశాల ప్రెసిపాలుగా పనిచేయడం ఎక్కువ తృప్తినిచ్చిందని జయశంకర్ సారు చెప్పారు.

ఈ విధంగా హన్మకొండలో టీచరుగా మొదలైన జయశంకర్ ఉద్యోగ జీవితం. అదే ఊళ్లో వైస్ ఛాన్స్ లర్ గా పదవీ విరమణతో ముగిసింది.

4. జయశంకర్ సమయపాలన నిబద్ధతలను గురించి తెలిపే సంఘటనలను తెల్పండి.

జ. జయశంకర్ నీతి నిజాయతీ నిరాడంబరత నిబద్ధత సమయపాలన వంటి లక్షణాలు ఉన్న మహామనిషి. ఈయన సమయపాలన నిబద్ధతలను గురించి తెలిపే ఒక సంఘటనను పరిశీలిద్దాం.

జయశంకర్ సీపెల్ రిజిస్ట్రారుగా ఉన్న సమయంలో సాయంత్రం 5.30 నుండి రాత్రి 10.30 వరకు తన పరిశోధక విద్యార్థి సమయం కేటాయించారు. తన భోజన సమయంలో విద్యార్థిని కూర్చోబెట్టుకొని మెటీరియల్ చూసేవారు. ఒకసారి జయశంకర్ సార్ స్నేహితులొక్కరు 5 గంటల వరకూ ఆయనతో గడిపి తృప్తిలేక ఇంకా మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు. జయశంకర్ నిర్మోహమాటంగా తన పి.హెచ్.డి విద్యార్థి వచ్చే సమయము అయ్యింది అని మిత్రుని బయటకు పంపించారు.

పై పరిశోధక విద్యార్థి తరువాతి కాలంలో ఖమ్మం కళాశాల ప్రెసిపాల్ అయ్యారు. జయశంకర్ కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలో వైస్ ఛాన్స్ లర్ గా ఉండేవారు. పై ప్రెసిపాలు వైస్ ఛాన్స్ లర్ గా ఉన్న జయశంకర్ సారుతో ఒకసారి సమయం తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నాడు. అప్పుడు జయశంకర్ “నీకు రైలు టైం అవుతున్నది. స్టేషన్ కు వెళ్ళడం ఆలస్యమవుతుంది. నీవు వెళ్ళు” అని చెప్పి పంపించి వేశారు. దీనిని బట్టి జయశంకర్ సమయానికి విలువ ఇస్తారని అర్థమవుతుంది.

5. తెలంగాణ ఉద్యమంలోని మూడు దశల్లో జయశంకర్ నిర్వహించిన పాత్రను గురించి రాయండి.

జ. తెలంగాణ ఉద్యమం లో 3 ప్రధాన దశలున్నాయి. మొదటిది భావజాలవ్యాప్తి, రెండవది ఆందోళన కార్యక్రమం, మూడవది రాజకీయ ప్రక్రియ ఈ మూడు దశల్లోనూ జయశంకర్ పాత్ర మర్చిపోలేనిది అని చెప్పవచ్చు. అందుకే జయశంకర్ తెలంగాణ సిద్ధాంతం.

ఇందులో మొదటిది తెలంగాణ భావజాల వ్యాప్తి. తెలంగాణ భావజాలం ఎంతగా ప్రజల్లోకి వెళ్ళిందో జయశంకర్ ఒకరోజు ఇలా చెప్పారు. “ఎందుకమ్మా తెలంగాణ? అని అడిగితే. “తెలంగాణ వస్తే మా పొలాలకు నీళ్ళు వస్తాయి. మా పిల్లలకు ఉద్యోగాలు వస్తాయి అని చదువురాని ఆడవాళ్ళు చెప్పారు. “ ఈ విధంగా తెలంగాణ భావజాలం వ్యాపించింది” .

రెండవది ఆందోళనా కార్యక్రమం తెలంగాణలో జరిగిన ఆందోళనలు ఉద్యమాన్ని రెండింతలు చేశాయి. ఈ ఉద్యమాల వెనుక జయశంకర్ వంటి మేధావులు ఉద్యమకార్యకర్తల సూచనలు సలహాలు ఉన్నాయి. జయశంకర్ ఆందోళనాకారులకు కావాల్సిన పూర్తి వివరాలు విశ్లేషణలతో ముందుంచేవారు.

మూడవది రాజకీయ ప్రక్రియ జయశంకర్ రాజకీయ ప్రక్రియలలో పాల్గొనకపోయినా తెలంగాణ రాజకీయ నాయకులందరికీ తమ సమాచారం అందించారు. చిన్నారెడ్డి నుంచి చంద్రశేఖర రావు వరకు ప్రతి రాజకీయ పార్టీకి జయశంకర్ తన మేధోశ్రమను ధారపోశారు. జయశంకర్ “ ఊధించినట్లే చివరకు రాజకీయ ప్రక్రియతోనే తెలంగాణ వచ్చింది.